

สรุปผลข้อมูลเบื้องต้น

สำมะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560

การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน : ภาคเหนือ

เนื่องจากบริบทของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมทำให้โครงสร้างการดำเนินธุรกิจและอุตสาหกรรมเปลี่ยนแปลงไป เช่น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น และมีธุรกิจทางการค้า การบริการ และอุตสาหกรรมใหม่ๆ เกิดขึ้น เป็นต้น ซึ่งถือเป็นกลไกที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นข้อมูลสถิติและสารสนเทศโครงสร้างขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจและอุตสาหกรรม จึงมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับภาครัฐและเอกชนใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจในตลาดโลก

สำนักงานสถิติแห่งชาติ จัดทำสำมะโนอุตสาหกรรมทุก 10 ปี ตามข้อเสนอแนะขององค์การสหประชาชาติ และได้วางแผนเปลี่ยนเป็นจัดทำทุก 5 ปี เพื่อให้ประเทศมีข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญทางด้านอุตสาหกรรมการผลิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และติดตามสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของประเทศและภูมิภาค ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานสถิติแห่งชาติจัดทำสำมะโนอุตสาหกรรมมาแล้ว 4 ครั้ง ในปี 2507 ปี 2540 ปี 2550 และปี 2555 สำหรับปี 2560 เป็นการจัดทำสำมะโนอุตสาหกรรมครั้งที่ 5 ของประเทศไทย

ในการจัดทำสำมะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560 ได้กำหนดแผนการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอนคือ ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานหรือการนับจุดสถานประกอบการทุกประเภท ซึ่งดำเนินการในปี 2559 และขั้นการเก็บรวบรวม ข้อมูลรายละเอียดหรือการแจงนับสถานประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิต ดำเนินการในปี 2560

การนำเสนอผลสำมะโนฉบับนี้ เป็นผลจากขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานหรือการนับจุด สถานประกอบการในปี 2559 ซึ่งจัดจำแนกประเภทสถานประกอบการตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี 2552 (Thailand Standard Industrial Classification : TSIC 2009) ได้แก่ ธุรกิจทางการค้า ธุรกิจทางการบริการ การผลิต การก่อสร้าง การขนส่งทางบกและสถานที่เก็บสินค้า กิจกรรมด้านข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร และกิจกรรมด้านโรงพยาบาลเอกชน ที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานประกอบการในพื้นที่เขตเทศบาลระหว่างเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2559 และพื้นที่นอกเขตเทศบาลระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2559

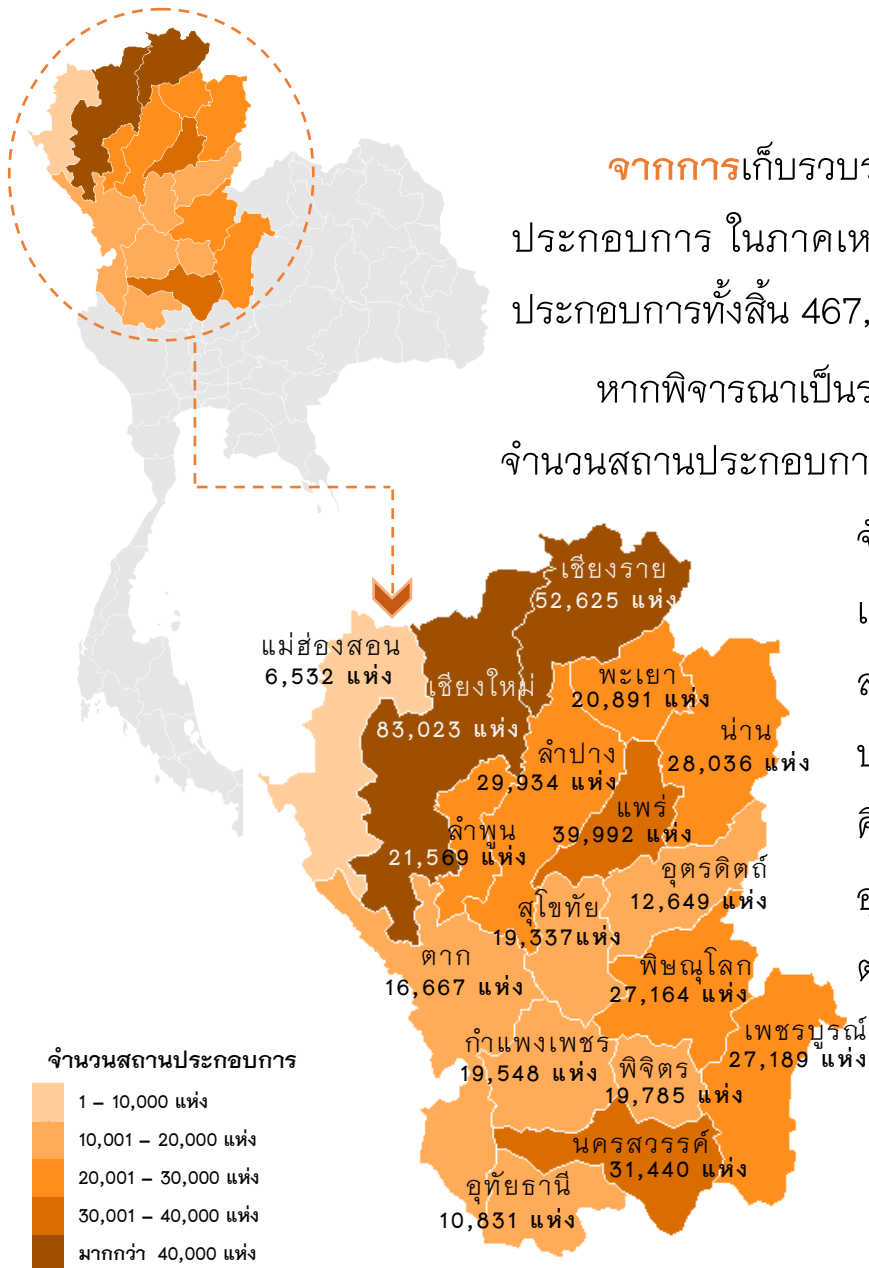
ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการในภาคเหนือ พบว่ามีสถานประกอบการจำนวนทั้งสิ้น 484,351 แห่ง ในจำนวนนี้แยกเป็นสถานประกอบการที่เก็บรวบรวมรายการข้อมูลพื้นฐานในแบบสอบถามได้ครบถ้วน จำนวน 467,221 แห่ง และสถานประกอบการที่เก็บรวบรวมรายการข้อมูลได้เพียง ชื่อ ที่ตั้ง และประเภทธุรกิจ/อุตสาหกรรม จำนวน 17,130 แห่ง สำหรับข้อมูลที่น่าเสนอผลในสรุปผลข้อมูลเบื้องต้นฉบับนี้จะเป็นข้อมูลของสถานประกอบการที่เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานได้ครบถ้วนจำนวน 467,221 แห่ง เท่านั้น สรุปได้ดังนี้

จำนวนสถานประกอบการ

ภาพที่ 1 จำนวนสถานประกอบการรายจังหวัด

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการ ในภาคเหนือ พบว่า มีจำนวนสถานประกอบการทั้งสิ้น 467,221 แห่ง

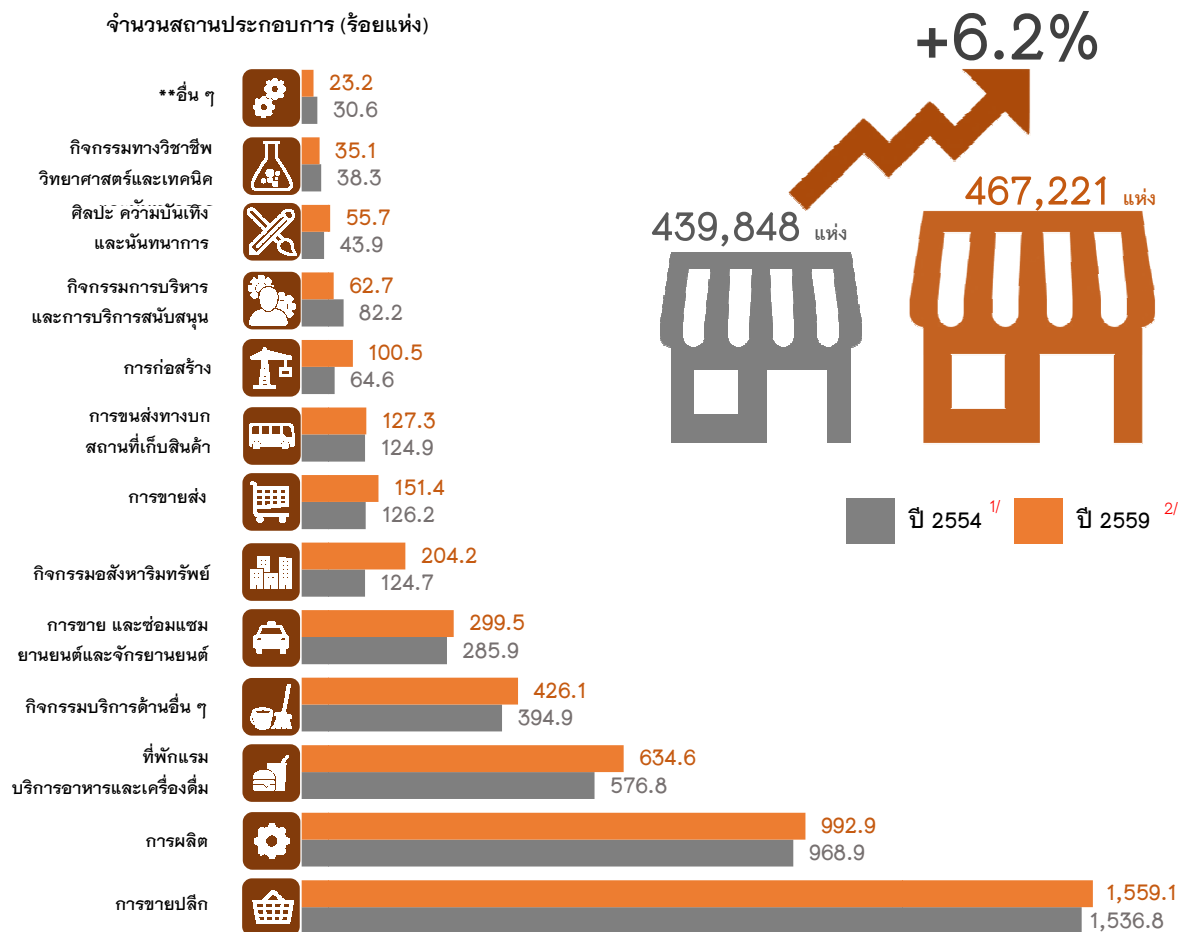
หากพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนสถานประกอบการมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ

จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย
แพร่ นครสวรรค์ และลำปาง
ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนสถานประกอบการน้อยที่สุด 5 อันดับ
คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน อุทัยธานี
อุตรดิตถ์ ตาก และสุโขทัย
ตามลำดับ

ภาพที่ 2 เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการในปี 2554 และ 2559

จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

** อื่น ๆ หมายถึง การจัดการและการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร และโรงพยาบาลเอกชน

^{1/} หมายถึง สำนะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555

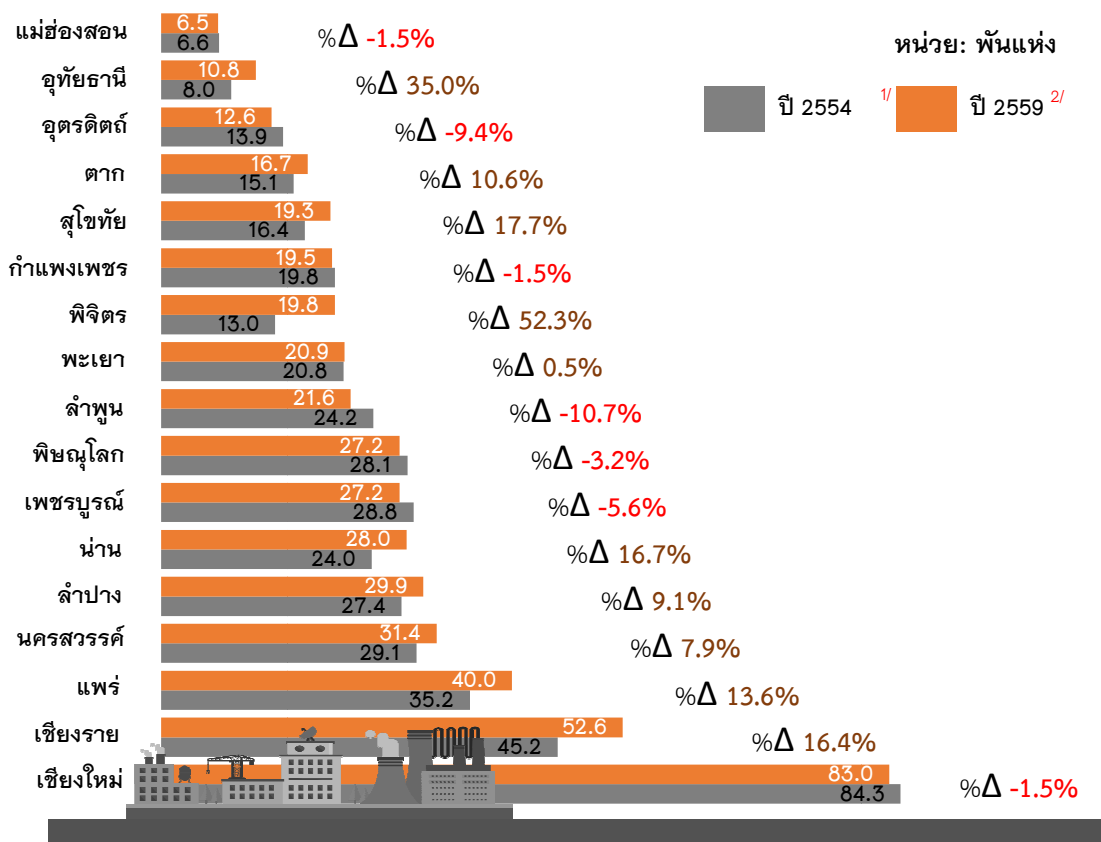
^{2/} หมายถึง สำนะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการระหว่างปี 2554 และ ปี 2559 ในภาคเหนือ พบว่า ในภาพรวมจำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.2

ภาพที่ 3 เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการ ในปี 2554 และ 2559 จำแนกตามจังหวัด

หากพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่า จังหวัดในภาคเหนือมากกว่าครึ่ง มีจำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้น โดยจังหวัดพิจิตรมีอัตราการเพิ่มขึ้นของสถานประกอบการสูงสุดร้อยละ 52.3 รองลงมาคือจังหวัดอุทัยธานี

มีอัตราการเพิ่มขึ้นของสถานประกอบการร้อยละ 35.0 ในขณะที่จังหวัดลำพูน อุดรดิตถ์ เพชรบูรณ์ พิษณุโลก แม่ฮ่องสอน กำแพงเพชร และเชียงใหม่ มีจำนวนสถานประกอบการลดลงเมื่อเทียบกับปี 2554 โดยจังหวัดลำพูนมีอัตราการลดลงของสถานประกอบการสูงสุดร้อยละ 10.7

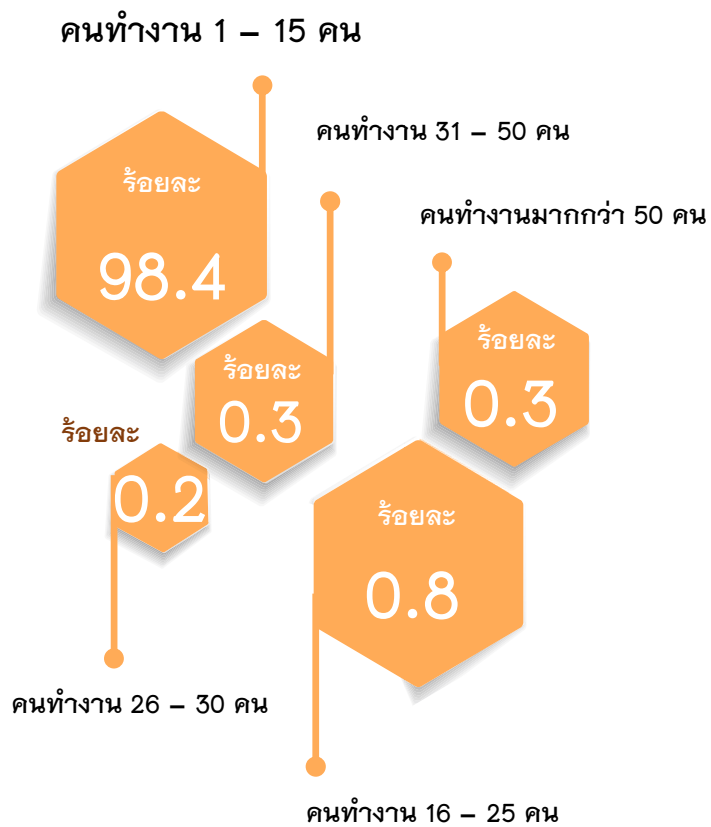
^{1/} หมายถึง สำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555

^{2/} หมายถึง สำมะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560

ขนาดสถานประกอบการ

ภาพที่ 4 ร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ
(จำนวนคนทำงาน)

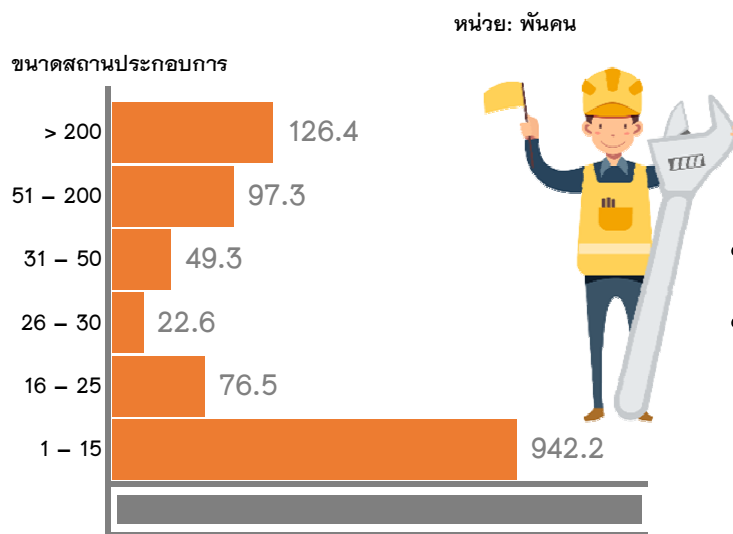
เมื่อพิจารณาขนาดสถานประกอบการซึ่งวัดด้วยจำนวนคนทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 98.4) เป็นสถานประกอบการที่มีคนทำงาน 1 – 15 คน ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.6 เป็นสถานประกอบการที่มีคนทำงานตั้งแต่ 16 คนขึ้นไป โดยเป็นสถานประกอบการที่มีคนทำงาน 16 – 25 คน ร้อยละ 0.8 สถานประกอบการที่มีคนทำงาน 31 – 50 คน และมากกว่า 50 คน มีร้อยละ 0.3 สำหรับสถานประกอบการที่มีคนทำงาน 26 – 30 คน มีเพียงร้อยละ 0.2

คนทำงานในสถานประกอบการ

ภาพที่ 5 คนทำงานในสถานประกอบการ จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ

สำหรับคนทำงาน ในสถาน-

ประกอบการที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ ในปี 2559 มีจำนวนประมาณ 1.3 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นคนทำงานที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่มีคนทำงาน 1 - 15 คน ประมาณ 942,200 คน รองลงมาเป็นคนทำงาน

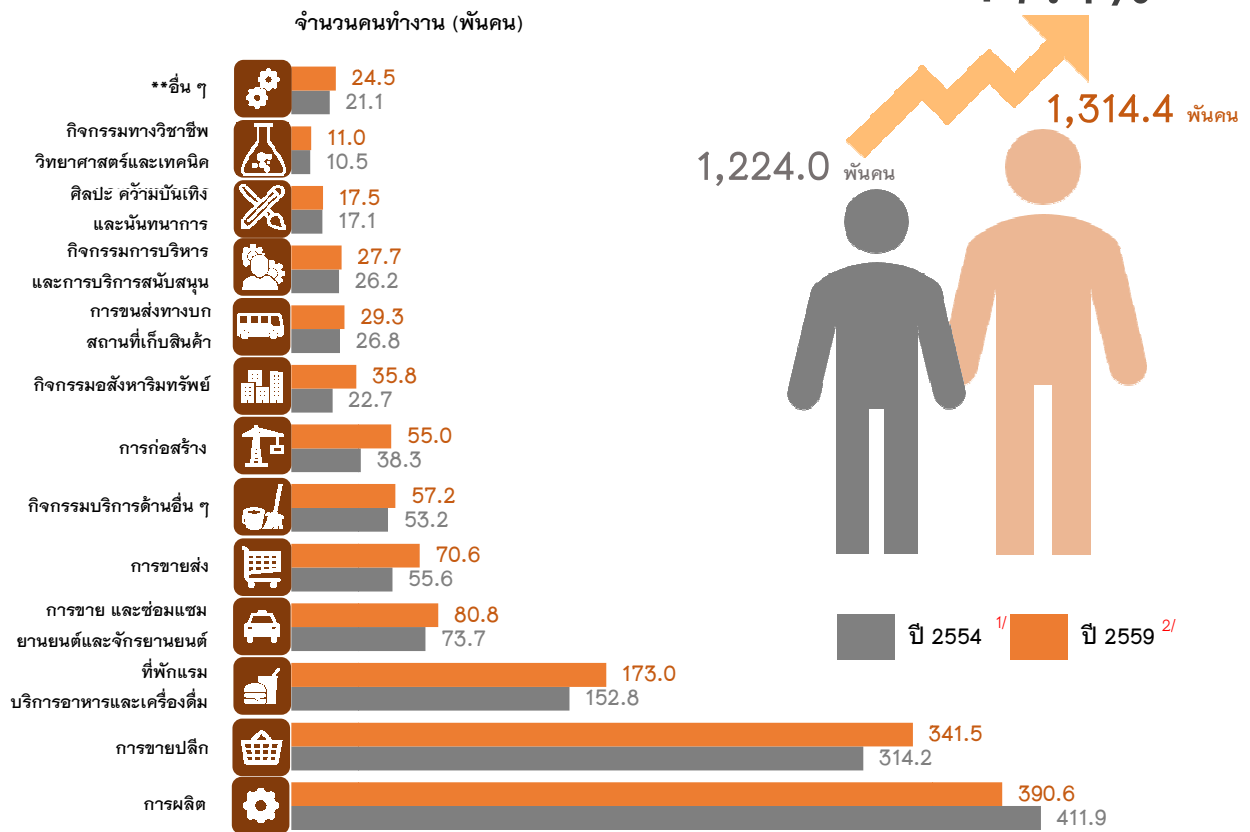
ที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่มีคนทำงานมากกว่า 200 คน และ 51 - 200 คน ประมาณ 126,400 คน และ 97,300 คน ตามลำดับ ส่วนสถานประกอบการขนาดอื่น ๆ มีคนทำงานในสถานประกอบการไม่เกิน 80,000 คน

**คนทำงาน หมายถึง เจ้าของกิจการหรือหุ้นส่วนที่ทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างเงินเดือน และรวมลูกจ้างที่ทำงานในสถานประกอบการ

ภาพที่ 6 เปรียบเทียบจำนวนคนทำงานในปี 2554 และ 2559

จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

** อื่น ๆ หมายถึง การจัดการและการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร และโรงพยาบาลเอกชน

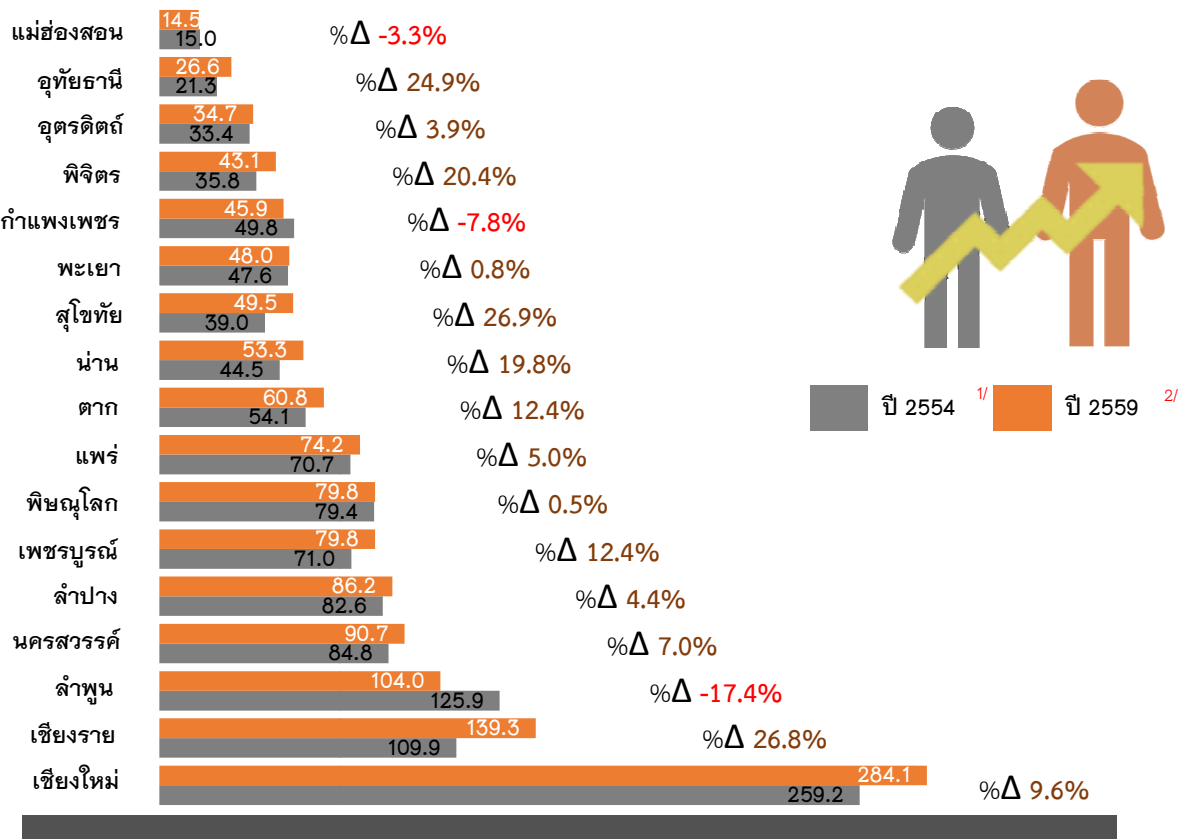
^{1/} หมายถึง สำนะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555

^{2/} หมายถึง สำนะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560

**เมื่อเปรียบเทียบจำนวน
คนทำงาน** ในปี 2559 และปี 2554
พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้น จาก 1.2 ล้านคน
เป็น 1.3 ล้านคน คิดเป็นอัตราการ
เพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.4 โดยเกือบทุก
กิจกรรมทางเศรษฐกิจมีจำนวน
คนทำงานเพิ่มขึ้น ยกเว้น สถาน-

ประกอบการที่ประกอบกิจกรรม
ทางด้านการผลิต ที่มีจำนวน
คนทำงานลดลงจากเดิม 0.4 ล้านคน
เหลือเพียง 0.3 ล้านคน เช่น ใน
อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า
การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง
การผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ เป็นต้น

ภาพที่ 7 เปรียบเทียบจำนวนคนทำงานในปี 2554 และ 2559 จำแนกตามจังหวัด

เมื่อพิจารณาคนทำงานในแต่ละจังหวัดของภาคเหนือ พบว่า จังหวัดเชียงใหม่ มีคนทำงานมากที่สุดประมาณ 284,100 คน รองลงมาคือ เชียงราย และลำพูน มีคนทำงานประมาณ 139,300 คน และ 104,000 คน ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่มีคนทำงานน้อยที่สุดคือ แม่ฮ่องสอน ประมาณ 14,500 คน

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนคนทำงานในปี 2559 และปี 2554 พบว่า เกือบทุกจังหวัดมีจำนวนคนทำงานเพิ่มขึ้นโดยจังหวัดสุโขทัย และเชียงราย มีคนทำงานเพิ่มขึ้นมากที่สุดถึงร้อยละ 26.9 และ 26.8 ตามลำดับ ในขณะที่จังหวัดลำพูน กำแพงเพชร และแม่ฮ่องสอน มีจำนวนคนทำงานที่ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2554 โดยจังหวัดลำพูน มีอัตราการลดลงสูงที่สุด (ร้อยละ 17.4)

^{1/} หมายถึง สำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555

^{2/} หมายถึง สำมะโนอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560

รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย

ภาพที่ 8 ร้อยละของสถานประกอบการ และ

จำนวนคนทำงานเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ

จำแนกตามรูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย

เมื่อพิจารณาตามรูปแบบ

การจัดตั้งตามกฎหมาย พบว่า

สถานประกอบการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.7) มีรูปแบบการจัดตั้งเป็นส่วนบุคคล รองลงมาเป็นบริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) ร้อยละ 2.3 ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ร้อยละ 1.8 สำหรับสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มแม่บ้าน และรูปแบบอื่นๆ (ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สหกรณ์ สมาคม กลุ่มแม่บ้าน มูลนิธิ ฯลฯ) มีเพียงร้อยละ 1.2 ซึ่งหากพิจารณาจำนวนคนทำงานเฉลี่ยต่อสถานประกอบการ

พบว่า สถานประกอบการที่เป็นบริษัทจำกัด และบริษัทจำกัด (มหาชน) มีจำนวนคนทำงานเฉลี่ยสูงสุดถึง 27 คนต่อสถานประกอบการ

รูปแบบการจัดตั้งทางเศรษฐกิจ

ภาพที่ 9 ร้อยละของสถานประกอบการ

จำแนกตามรูปแบบการจัดตั้งทางเศรษฐกิจ

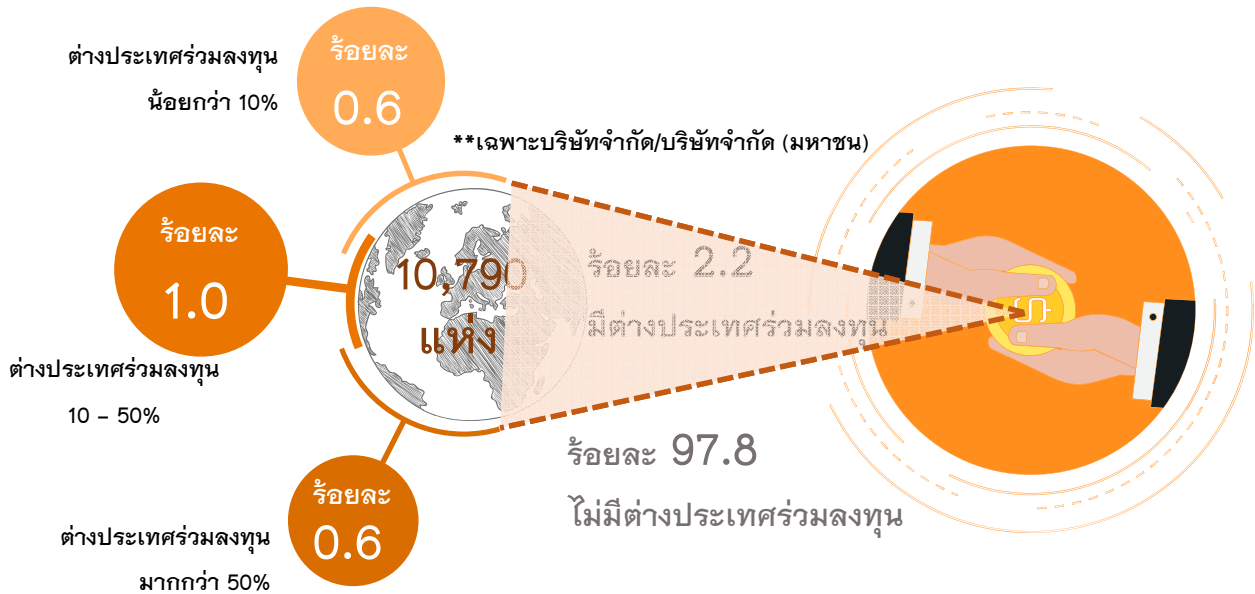
เมื่อพิจารณาตามรูปแบบการจัดตั้งทางเศรษฐกิจพบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 98.4) มีรูปแบบการจัดตั้งเป็นสำนักงานแห่งเดียว ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.3 เป็นสำนักงานสาขา ร้อยละ 0.3 เป็นสำนักงานใหญ่

การร่วมลงทุนถือหุ้น

ภาพที่ 10 ร้อยละของสถานประกอบการ จำแนกตาม
การมีต่างประเทศร่วมลงทุนหรือถือหุ้น

สถานประกอบการ ที่มีรูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมายเป็นบริษัทจำกัด บริษัทจำกัด (มหาชน) ในภาคเหนือมีจำนวน 10,790 แห่ง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 97.8) ไม่มีการร่วมลงทุนหรือถือหุ้นจากต่างประเทศ สำหรับสถานประกอบการที่มีต่างประเทศร่วมลงทุนหรือถือหุ้นมีเพียงร้อยละ 2.2

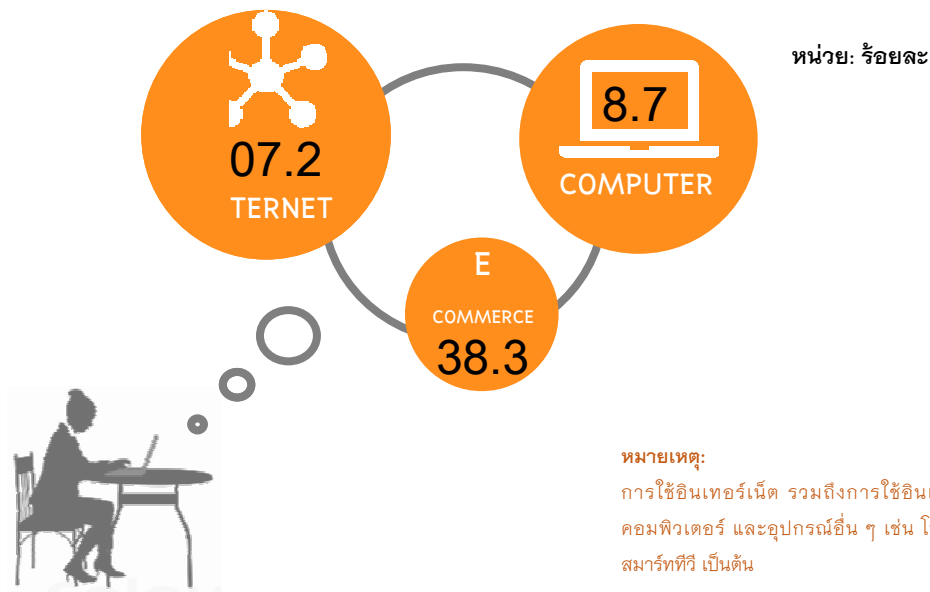
ในจำนวนนี้เป็นสถานประกอบการที่มีสัดส่วนการร่วมลงทุนหรือถือหุ้นจากต่างประเทศระหว่าง 10 - 50% คิดเป็นร้อยละ 1.0 ส่วนสถานประกอบการที่มีสัดส่วนการร่วมลงทุนหรือถือหุ้นจากต่างประเทศน้อยกว่า 10% และมากกว่า 50% มีร้อยละ 0.6

การมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในการดำเนินกิจการ

ภาพที่ 11 ร้อยละของสถานประกอบการที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสารในการประกอบการ

สำหรับการมีการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศและการ
สื่อสารในการดำเนินกิจการ
พบว่า สถานประกอบการใน
ภาคเหนือมีการใช้คอมพิวเตอร์
ในการดำเนินกิจการประมาณ
40,419 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ
8.7 ของสถานประกอบการทั้งสิ้น

สำหรับการใช้อินเทอร์เน็ต
จากสถานประกอบการที่มีการใช้
คอมพิวเตอร์ พบว่า มีการใช้อินเทอร์เน็ต
ร้อยละ 107.2 นอกจากนี้ ยังพบว่า
สถานประกอบการที่ใช้อินเทอร์เน็ตใน
การดำเนินกิจการยังมีการซื้อขาย
สินค้าหรือบริการผ่านอินเทอร์เน็ต
(E – Commerce) ร้อยละ 38.3

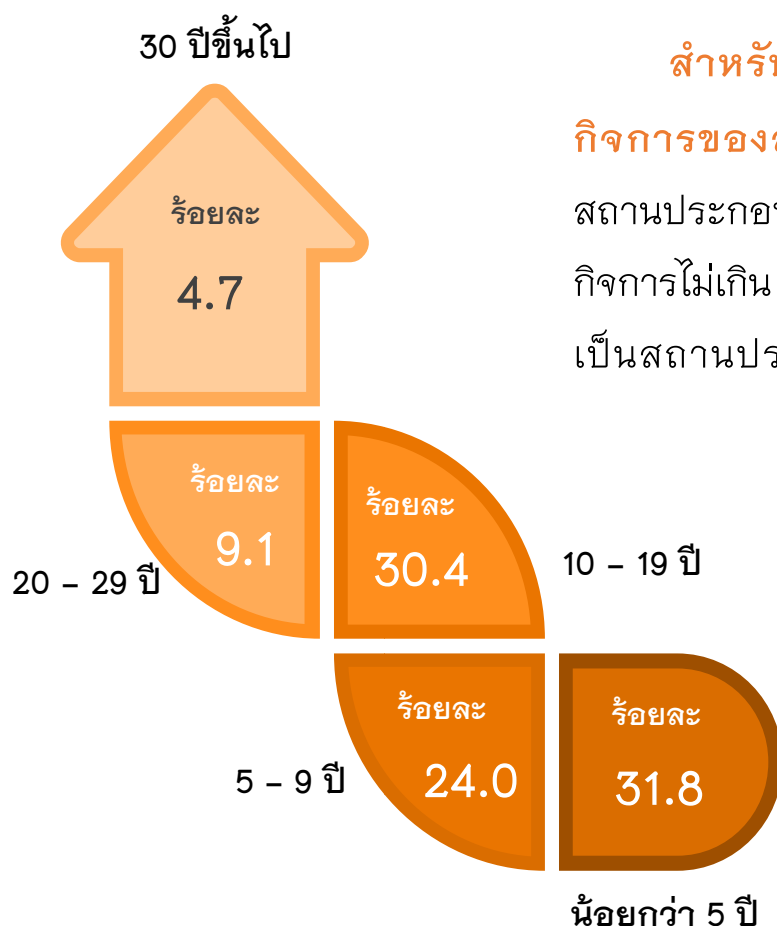

ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ

ภาพที่ 12 ร้อยละของสถานประกอบการ

จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินกิจการ

สำหรับระยะเวลาในการดำเนิน

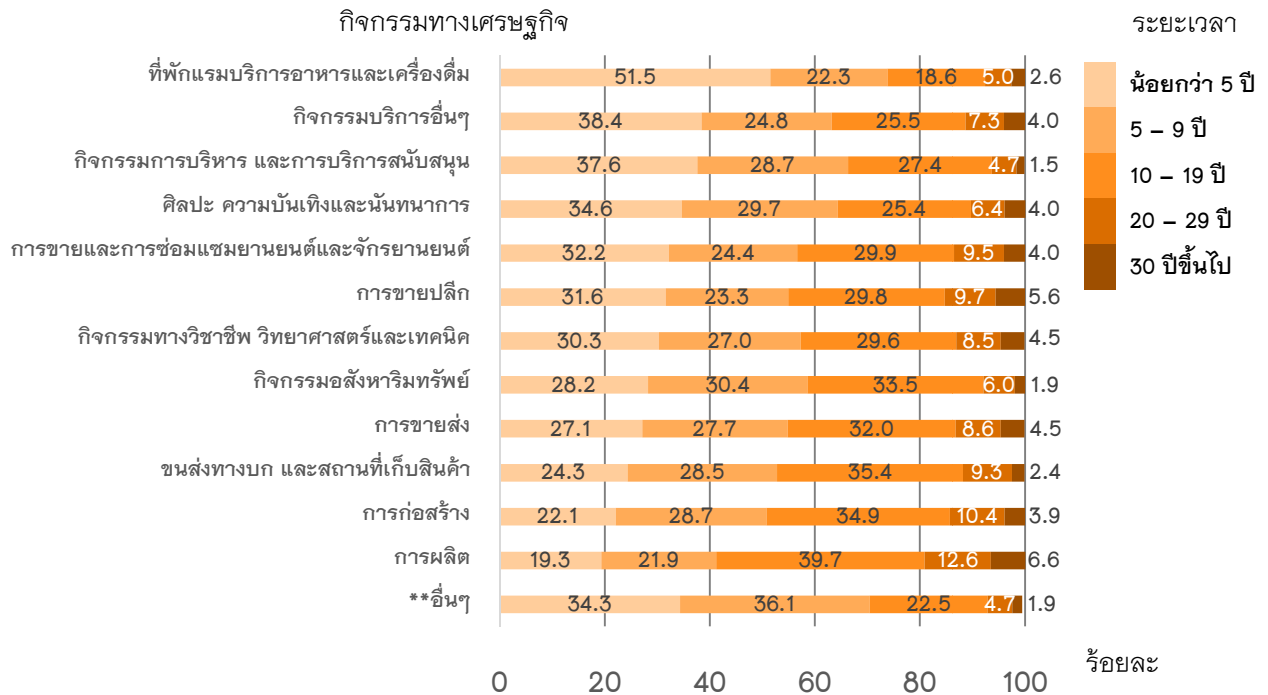
กิจการของสถานประกอบการ พบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่เพิ่งเริ่มดำเนินกิจการไม่เกิน 5 ปี (ร้อยละ 31.8) รองลงมา

เป็นสถานประกอบการที่ดำเนินกิจการ 10 - 19 ปี และ 5 - 9 ปี โดยมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 30.4 และ 24.0 ตามลำดับ สำหรับสถานประกอบการ

ที่ดำเนินกิจการเกิน 20 ปี มีร้อยละ 13.8 เท่านั้น

ภาพที่ 13 ระยะเวลาในการดำเนินการของสถานประกอบการ จำแนกตาม
กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

** อื่นๆ หมายถึง การจัดการการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร และโรงพยาบาลเอกชน

เมื่อพิจารณาตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พบว่า สถานประกอบการที่ดำเนินการเกี่ยวกับที่พักแรม บริการอาหารและเครื่องดื่ม กิจกรรมด้านการบริการอื่นๆ กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ การขายและการซ่อมแซมยานยนต์และจักรยายนยนต์ การขายปลีก และกิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินการน้อยกว่า 5 ปี

สำหรับกิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ การขายส่ง ขนส่งทางบก และสถานที่เก็บสินค้า การก่อสร้าง และการผลิต ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินการ 10 – 19 ปี

